

8 [13] 2018

EESTI KUNSTIMUUSEUMI TOIMETISED

PROCEEDINGS OF THE ART MUSEUM OF ESTONIA

Uurimusi Eesti Kunstimuuseumi kogudest
Papers on the Collections of the Art Museum of Estonia

EESTI KUNSTIMUUSEUM

TALLINN 2018

Esikaanel: Natalie Mei (1900–1975). Mehe portree. 1932. Kollaaž, paber, tekstiil, akvarell
Eesti Kunstimuuseum

On the cover: Natalie Mei (1900–1975). Portrait of a Man. 1932. Collage, paper, textile and
watercolour. Art Museum of Estonia

Ajakirjas avaldatud artiklid on eelretsenseeritud.

All articles published in the journal were peer-reviewed.

Toimetuskolleegium / Editorial Board:

Kristiāna Ābele, PhD (Lāti Kunstiakadeemia / Art Academy of Latvia)

Natalja Bartels, PhD (Venemaa Kunstide Akadeemia / Russian Academy of Arts)

Éva Forgács, PhD (Art Center College of Design, Pasadena, USA)

Roman Grigorjev, PhD (Riiklik Ermitaaž / State Hermitage Museum)

Sirje Helme, PhD (Eesti Kunstimuuseum / Art Museum of Estonia)

Kadi Polli (Eesti Kunstimuuseum / Art Museum of Estonia)

Elina Räsänen, PhD (Helsingi Ülikool / University of Helsinki)

Peatoimetaja / Editor-in-chief: Merike Kurisoo

Koostajad / Editors: Kersti Kuldna-Türkson, Ulrika Jõemägi

Keeletoimetajad / Language editors (Estonian text): Ester Kangur, Klaire Kolmann, Kaidi Saavan

Tõlkijad / Translators: Kadi Sutter, Juta Ristsoo (eesti-inglise / Estonian-English)

Inglisekeelse teksti toimetaja / Language editor (English text): Richard Adang

Kujundus / Graphic design: Mari Kaljuste (makett/design), Tuuli Aule (küljendus/layout)

Eesti Kunstimuuseumi kogusse kuuluvate teoste fotod / Photographs of works in the Art Museum of
Estonia collection: Stanislav Stepaško

Trükk / Printed by: Print Best

Eesti Kunstimuuseum / Art Museum of Estonia

Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn, Eesti / Estonia

kunstimuuseum.ekm.ee

Täname / Acknowledgements:

© Väljaandja Eesti Kunstimuuseum 2018

© Published by the Art Museum of Estonia 2018

© Tekstide autorid / Authors of texts

ISSN 1736-5503

ISBN 978-9949-485-93-2

Sisukord / Contents

SAATEKS / FOREWORD

Kersti Kuldna-Türkson, Ulrika Jõemägi

- Saateks 7
- *Foreword* 10

ARTIKLID / ARTICLES

Anu Allikvee

- Benjamin von Blocki „Saksi-Weißenfelsi printsi portree“. 1663 15
- *Benjamin von Block, Portrait of the Prince of Saxe-Weissenfels. 1663* 33

Mai Levin

- Luise Sider kunstikogujana 62
- *Luise Sider Art Collector* 70

Liis Kibuspuu

- Ühiskonnakriitika ja individualism kunstiteadlase Evi Pihlaku (1928–1993) avaldamata kirjutistes 86
- *Social Criticism and Individualism in the Unpublished Writings of the Art Historian Evi Pihlak (1928–1993)* 96

Kai Lobjakas

- Tarbekunsti institutsionaliseerimine. Kogust muuseumiks 110
- *The Institutionalisation of Applied Art. From a Collection to a Museum* 121

Merily Paomets, Sirje Säär

- „Tütarlaps koeraga“ (1760. aastate lõpp). Pärgamendil pastellmaali ja maali raami konserveerimine ning taustauuringud 142
- *A Young Girl with a Dog (Late 1760s). Conservation and Background Research of a Parchment-Based Pastel Painting and Its Frame* 147

Helen Volber, Annika Räim

- Suuremõõtmeliste ruumiinstallatsioonide musealiseerimine
Timo Tootsi ja Merike Estna teoste näitel 160
- *The Musealisation of Large-Scale Installation Art Based on the Works
of Timo Toots and Merike Estna* 166

Autorid / *Authors* 179

Varem ilmunud / *Published before* 183

SAATEKS
FOREWORD

Saateks

Käesolev Eesti Kunstimuuseumi (EKM) kogudele pühendatud Toimetiste erinumber jätkab mõnes mõttes kunagist Eesti Riikliku Kunstimuuseumi Kogude Teatmiku nimelise trükiste sarja traditsiooni. Nagu toonased artiklite kogumikud, võtab ka siinne väljaanne lähema vaatluse alla EKMi kogudesse kuuluvad kunstiteosed või kollektsioonid. Kunstiteadlastest, koguhoidjatest ja konservaatortest autorid analüüsivad oma artiklites kogude kujunemise ajaloolist ja museoloogilist tausta, teoste atribueerimise probleeme ning säilitamise ja konserveerimise praktikaid. Käsitletud teemade, kunstnike ja ajastute valdkond on väga lai, andes ettekujutuse EKMi kogude suurest eriilmelisusest.

EKMi Lääne-Euroopa kunsti kogu on suhteliselt väike, kuid pakub siiski küllaldaselt uurimismaterjali, eriti ajal, mil järjest enam pööratakse tähelepanu seni vähetuntud meistritele, kelle loomingu tundmine avardab oluliselt meie teadmisi kunstiajaloo. Kadrioru kunstimuuseumi kuraator-koguhoidja Anu Allikvee käsitleb oma artiklis EKMi välismaalikogu üht silmapaistvamat tööd, saksa kunstniku Benjamin von Blocki portreed Saksi-Weißenfelsi printsist, mis on dateeritud aastasse 1663. Artikli autor tutvustab põhjalikult kunstnikku, kes on seni ehk meie kultuuriruumis vähetuntud, kuid kes on olulisel kohal saksa 17. sajandi kunstiajaloo. Allikvee on teinud ära suure töö nii portreeteritu identifitseerimisel kui teose enda päritolu uurimisel. See aitab panna EKMi kogusse kuuluva von Blocki maali laiemasse konteksti kunstniku loomingu, mille põhjalik koondnimestik artikli lisas muudab selle käsitluse huvipakkuvaks kahtlemata kõikidele selle perioodi ja piirkonna kunstiajaloo uurijatele.

Kunstiteoste uurimisel teevad muuseumis tihedat koostööd koguhoidjad ja konservaatrid. EKMi paberalustel teoste konservaatrid Merily Paomets ja raamikonservaatrid Sirje Säär kirjutavad unikaalse 18. sajandi pärgamendil pastellmaali uuringutest ja väga keerulisest konserveerimisprotsessist, mille käigus tuli koostööd teha erinevate materjalide spetsialistidel, et leida meetodeid ka maailma muuseumide kontekstis haruldase teose edasise säilimise tagamiseks. Kuraator-koguhoidja Greta Koppeli kunstiajaloolised taustauuringud aitasid aga selle Johannes Mikkeli kollektsiooni ühe ilusama teose täpsemalt dateerida ja atribueerida.

Eesti Kunstimuuseumi on jõudnud mitmeid kunstikolleksioone, mis on moodustunud kohalike kunstikogujate huvi ja põhjaliku töö tulemusena, andes infot nii koguja eelistustest, omaaegsest kunstiturust kui kahtlemata ka kunstielust tervikuna. Eesti graafika üks paremaid asjatundjaid Mai Levin tutvustab oma artiklis seni vähetuntud Luise Sideri kollektsiooni, mis pakub huvi mitmel põhjusel. Ühelt poolt on tegemist heatasemelise koguga põhiliselt ennesõjaaegsest Eesti graafikast, kus on hästi esindatud sellised olulised autorid nagu Aino Bach, Arkadio Laigo, Kaarel Liimand, Richard Sagrits ja paljud teised, teisalt toob artikkel fookusesse naise kunstikogujana, mis Eesti kunstimaastikul on praegugi veel suhteliselt haruldane ning väärib tähelepanu EKMis aktuaalse naiskunstnike uurimisprojekti raames. Luise Sideri EKM-i jõudnud töödest on moodustatud temanimeline kollektsioon, mis on Eesti muuseumide avaliku andmebaasi MuIS kaudu leitav kõikidele huvilistele.

Traditsioonilise kujutava kunsti – maali, graafika, skulptuuri – kõrval on EKM-i algusaegadest peale kogutud keraamikat, ehtekunsti, mööblit ja muid esemeid, mida tuntakse mõiste all „tarbekunst“. Tarbekunsti ja disaini uurija Kai Lobjakas kirjutab tarbekunsti kogu kujunemisest Eesti Kunstimuuseumis, analüüsisid põhjalikult selle aktiivse täiendamise ajal 1950. ja 1960. aastatel Eestis toimunud teoreetilist arutelu tarbekunsti olemuse ja ülesannete kohta. Selline lähenemine avardab meie ettekujutust kogust, mis praegu on aluseks omaette Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumile, kuid mille kujunemine on lahutamatu seotud EKM-i ajalooga.

Oma kogumispoliitikas pöörab EKM viimasel ajal tähelepanu mitte ainult lõpetatud meistriteostele, vaid muuseumi huviorbiidis on üha rohkem ka kunstiteoste nn kõõgipool – visandid, ettevalmistav ja arhiivimaterjal, mis aitab paremini mõista kunstnikku ja kunstiteose sünnilugu. Sellega seoses on järjest enam fookuses ka EKM-i kunstiajaloolise arhiivi täiendamine ja uurimine. Nüüdiskunsti uurija Liis Kibuspuu võtab vaatluse alla tuntud Eesti kunstiajaloolase ja -kriitiku Evi Pihlaku arhiivimaterjalid EKM-is, mis heidavad uut valgust mitmele 1970. ja 1980. aastate avangardsele kunstnikule Eestis, peamiselt Tõnis Vindile ja Siim-Tanel Annusele. Eriti huvitav on Evi Pihlaku seni avaldamata ilukirjanduslike katsetuste analüüs – ülevaade kunstikriitiku novellidest tutvustab Evi Pihlakut laiema publiku jaoks täiesti uuest küljest.

Üks kõige kiiremini kasvavaid EKM-i kogusid on nüüdiskunsti kogu, kuhu kuulub kunstiteoseid väga erinevates materjalides, tehnikates ja meediumides, mis tihtilugu on kombineeritud ühes museaalis. On selge, et niisuguste tööde kirjeldamine, säilitamine ja eksponeerimine muuseumis on sageli keerukas väljakutse. Neid probleeme vaatlevad koguhoidja Annika Rääim ja teoste säilitamisega tegelev Helen Volber oma artiklis, mis käsitleb kahe suuremõtmelise, erinevaid materjale koondava installatsiooni muuseumis hoiustamise ja hilisema eksponeerimise küsimusi. Muuhulgas ilmneb artiklis selgesti, kui oluline on muuseumi suhtlus kunstnikuga mitte ainult teose muuseumisse omandamise protsessi ajal, vaid ka hiljem. Kuna nüüdiskunsti musealiseerimisega seotud probleemid on sarnased kõikjal, võiks Annika Rääime ja Helen Volberi analüüs huvi pakkuda ka teistele kaasaegsete kunstiteostega tegelevatele institutsioonidele.

Käesolev kogumik annab ettekujutuse Eesti Kunstimuuseumi kogude ja selle uurimisvõimaluste mitmepalgelisusest. Oma rikkalikkuses annavad muuseumi kunstikogud usutavasti ainekultuurile veel mitmele artiklikogumikule.

Kersti Kuldna-Türkson
Eesti Kunstimuuseumi peavarahoidja

Ulrika Jõemägi
Eesti Kunstimuuseumi arhiivi juhataja

Foreword

This special issue of the *Proceedings of the Art Museum of Estonia (AME)* is dedicated to the collections of the museum and continues the tradition of the former series, *Review of the Collections of the Estonian State Art Museum*. As the former collections of articles used to do, this publication also provides a closer look at works of art and collections of the AME. The authors of the articles are art historians, curators and conservators who have analysed the historical and museological context of the formation of various collections, the attribution problems connected with works of art, and methods of conservation and preservation. The choice of treated topics, artists and eras is extensive, giving the reader an idea of the great diversity of the AME collections.

The AME's collection of Western European Art is relatively small, yet offers plenty of material for study, especially nowadays, when the focus has shifted to unknown masters whose oeuvres considerably expand our understanding of art history. The article by Anu Allikvee, a curator of the Kadriorg Art Museum, examines one of the most outstanding paintings in the AME's collection of foreign art: the German artist Benjamin von Block's *Prince of Saxe-Weissenfels (Portrait of a Thirteen-Year-Old Young Man)*, dated 1663. The author of the article provides a thorough overview of the artist, who has remained mostly unknown in our cultural sphere but occupied a significant place in 17th-century German art history. Allikvee has done excellent work identifying the portrayed person and studying the origins of the work of art. This allows us to place von Block's painting housed in the collection of the AME in the wider context of the artist's oeuvre. A thorough register of the artist's works has been added as an appendix to the article, serving as a wonderful source for any researcher interested in the art history of the period and region.

In the study of artworks, curators collaborate closely with conservators. Merily Paomets, an AME conservator of works of art on paper, and the picture frame conservator Sirje Säär write about the examination and very complicated conservation of a unique 18th-century pastel on parchment. The conservation process included experts on various materials in order to find the best methods for ensuring the preservation of this rare painting. The curator Greta Koppel's art historical background research provided a more

accurate date and attribution for the pastel, which is considered one of the finest in Johannes Mikkel's collection.

The Art Museum of Estonia holds several art collections which have been put together based on the interests and serious efforts of local art collectors. Such collections give us an idea of the collectors' preferences, the art markets of their time and the art scene in general. Mai Levin, one of the top experts on Estonian graphic art, discusses the relatively little-known collection of Luise Sider, which may be of interest for various reasons. It is a high-quality collection of mostly pre-war Estonian prints, including by significant Estonian authors: Aino Bach, Arkadio Laigo, Kaarel Liimand, Richard Sagrits and others. In addition, the article focusses on women as art collectors: a phenomenon which is still rather rare in the Estonian art scene. The topic is linked to the AME research project on female artists. Luise Sider's possessions which ended up in the AME form a collection under her name available to everybody via the MuIS public database of Estonian museums.

Besides the traditional visual arts of painting, printmaking and sculpture, the AME has from the start collected ceramics, jewellery, furniture and other objects commonly referred to as applied art. Kai Lobjakas, who has researched applied art and design, writes about the formation of the applied art collection in the Art Museum of Estonia. She comprehensively analyses the theoretical discussion that took place in Estonia in the 1950s and 60s, when the collection was being actively supplemented, on the nature and application of this kind of creative work. Her approach expands our understanding of the collection which was the starting point for the currently independent Estonian Museum of Applied Art and Design, yet forms an inseparable part of the history of the AME.

The collection policy of the AME has recently been expanded to include not only finished works of art but also the usually invisible side of creative work, i.e. sketches, preparation work and archive materials, which help us better understand artists and the evolution of their masterpieces. As a result, more attention is now being paid to the study and augmentation of the art historical archives of the museum. Liis Kibuspuu, a researcher of contemporary art, has examined the archived materials from the well-known Estonian art historian and critic Evi Pihlak, which shed new light on several Estonian avant-garde artists of the 1970s and 1980s, primarily Tõnis Vint and Siim-Tanel Anus. A fascinating part of the article is the analysis of Evi Pihlak's unpublished fiction, as the description of the art critic's short stories reveals a completely new side of Evi Pihlak.

One of the most rapidly expanding collections in the AME is the collection of contemporary art which contains works of art made from a variety of materials, with a number of techniques and media often combined in one piece. It is clear that describing, preserving and displaying such items frequently provides a serious challenge for the museum. Such challenges are discussed by the curator Annika Räim and conservator Helen Volber in the article that deals with the storage and exposition in the museum of two large-scale installations made out of different materials. Among other things, the article clearly shows how important it is for the museum to communicate with the artist not only during the acquisition of the work of art but also afterwards. As problems connected to the musealisation

of contemporary art are similar everywhere in the world, Annika Räim and Helen Volber's article should be of interest to all institutions that handle contemporary works of art.

This edition of the *Proceedings of the Art Museum of Estonia* will give the reader an idea of the diversity of the collections of the Art Museum of Estonia and of the many ways these collections are studied. In their abundance, the art museum's collections will hopefully provide research material for several future article collections.

Kersti Kuldna-Türkson

Head of the Collection Management, Art Museum of Estonia

Ulrika Jõemägi

Head of Archive, Art Museum of Estonia

Autorid Authors

Mai Levin (1942) on lõpetanud 1967. aastal Tartu Ülikooli kunstiajaloolasena. Töötanud Eesti Kunstimuuseumis alates 1961. aastast, olnud teadur, graafikaosakonna juhataja, teadusdirektor, praegu Eesti Kunstimuuseumi peaspetsialist.

Mai Levin on peamiselt tegelenud Eesti 20. sajandi kunstilooga ja siinse modernse kunsti arenguküsimustega. Samuti on ta oma uurimis- ja näitusetevgevuses keskendunud nii Eesti kui ka Lääne-Euroopa maalile ja graafikale. Mai Levin on põhjalikult uurinud Eduard Wiiralti loomingut. Koostanud arvukalt näitusi, avaldanud katalooge, monograafiaid ja teadusartikleid.

Mai Levin (1942) graduated from the University of Tartu in 1967 as an art historian. She has been working for the Art Museum of Estonia since 1961 in various positions, including as a research fellow, the head of the graphic art department and the research director. Currently, she is employed as a chief specialist of the museum.

Mai Levin's interests are 20th-century art history and the development of contemporary art in Estonia. Her research and exhibition activities have focussed on the paintings and graphic art of Estonia and Western Europe. Mai Levin has comprehensively studied the oeuvre of Eduard Wiiralt. She has curated numerous exhibitions, and has published catalogues, monographs and articles for academic journals.

Anu Allikvee (1960) on lõpetanud 1985. aastal Tartu Ülikooli kunstiajaloolasena. Töötanud Eesti Kunstimuuseumis alates 1983. aastast teadurina. Alates 2000. aastast Kadrioru kunstimuuseumi välisgraafika osakonna kuraator.

Oma uurimistöös on Anu Allikvee varem keskendunud baltisaksa kunstile, nüüd Lääne-Euroopa graafikale. Ta on kureerinud näitusi, avaldanud erialaseid artikleid, osalenud teaduskonverentsidel Eestis ja Saksamaal, koostanud näitusekatalooge ning artikleid.

Anu Allikvee (1960) graduated from the University of Tartu in 1985 as an art historian. She has been working in the Art Museum of Estonia since 1983 as a research fellow. In 2000, she became the curator of the foreign prints department of the Kadrioru Art Museum.

In her research, Anu Allikvee's focus used to be on Baltic German art but has shifted to Western European prints. She has curated exhibitions, published articles, participated in academic conferences in Estonia and Germany and compiled exhibition catalogues.

Liis Kibuspuu (1980) on lõpetanud 2006. aastal Tartu Ülikooli kunstiajaloolasena. Töötab Tallinna Ülikooli Kirjastuse tegevtoimetajana.

Tema uurimisteemaks on 1980. aastate Eesti *performance*, tegevuskunsti uurimise teooria ja metodoloogia. On Eesti Kunstiakadeemia kunstiteaduse ja visuaalkultuuri instituudi doktorant. Doktoritöö teemal: „Survival Rituals. Afterlife of Estonian Performance Art of the 1980s” („Ellujäämisrituaalid. 1980ndate Eesti *performance*’i järelelu“).

Liis Kibuspuu (1980) graduated from the University of Tartu in 2006 as an art historian. She works as a managing editor for the Tallinn University Press.

Her research field is the theory and methodology of the study of Estonian performance art in the 1980s. She is a PhD student at the Institute of Art History and Visual Culture of the Estonian Academy of Arts. She is writing her thesis on “Survival Rituals. Afterlife of Estonian Performance Art of the 1980s” (“Ellujäämisrituaalid. 1980ndate Eesti *performance*’i järelelu”).

Kai Lobjakas (1975) on lõpetanud 1998. aastal Eesti Kunstiakadeemia kunstiteaduse erialal. Töötab Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi (ETDM) direktorina.

Ta on algatanud ja kureerinud näitusi nii nõukogude kui ka kaasaegsetest tarbekunsti- ja disainipraktikatest Eestis ning avaldanud artikleid mitmetes disaini- ja tarbekunsti alastes kogumikes ja ajakirjades. Ta on olnud Tallinna Rakenduskunsti Triennaali juhatuse liige (2005–2015), ning Disainiaasta meeskonna liige (2006–2007). Ta on saanud Eesti muuseumide aastaauhinna (2013) „Aasta koguhoidja“ kategoorias ja Eesti Kultuurkapitali auhinna (2014).

Kai Lobjakas (1975) graduated from the Estonian Academy of Arts in 1998 in art history. She currently works as the Director of the Estonian Museum of Applied Art and Design.

She has initiated and curated exhibitions on Soviet Estonian and contemporary applied art and design practices and has published articles in a number of collections and journals on design and applied art. She has served as a member of the board of the Tallinn Applied Art Triennial (2005–2015) and as a member of the Year of Design team (2006–2007). She was awarded the Annual Award of Estonian Museums in the category “Collection Development Project of the Year” in 2013 and the Cultural Endowment of Estonia Award in 2014.

Annika Räim (1979) on lõpetanud 2004. aastal Tartu Ülikooli kunstiajaloolasena. Täiendanud end aastatel 2012–2014 Amsterdami Ülikoolis liikuva pildi säilitamise alal. Töötanud Eesti Kunstimuuseumis kaasaegse kunsti koguhoidjana alates 2005. aastast.

Peamine uurimissuund on audiovisuaalse ja installatiivse kunsti säilitamise ja musealiseerimise küsimused. Ta on saanud Eesti muuseumide aastaauhinna (2014) „Aasta koguhoidja“ kategoorias.

Annika Räim (1979) graduated from the University of Tartu in 2004 as an art historian. She studied the preservation of moving images at the University of Amsterdam in 2012–2014. Since 2005, she has been working in the Art Museum of Estonia as the Head of the Contemporary Art Collection.

Her main research interests are the preservation and musealisation of audiovisual and installation art. She was awarded the Annual Award of Estonian Museums in the category “Collection Development Project of the Year” in 2014.

Helen Volber (1981) on lõpetanud Eesti Kunstiakadeemias muinsuskaitse ja konserveerimise eriala. Ta on töötanud Eesti Kunstimuuseumis nüüdiskunsti konservaatorina, praegu töötab registrarina. Tema uurimisvaldkonnaks on nüüdiskunsti museaalne säilitamine ja mobiilsus. Ta on saanud Eesti muuseumide aastaauhinna (2014) „Aasta koguhoidja“ kategoorias.

Helen Volber (1981) graduated from the Estonian Academy of Arts in heritage conservation and restoration. She has worked in the Art Museum of Estonia as a conservator of contemporary art and is currently employed there as a registrar. Her research topics include the preservation of contemporary art in museums and its mobility. She was awarded the Annual Award of Estonian Museums in the category “Collection Development Project of the Year” in 2014.

Merily Paomets (1979) on lõpetanud 2004. aastal Tartu Kõrgema Kunstikooli nahakunsti eriala. Töötab SA Eesti Kunstimuuseumis paberalusel kunsti konservaatorina. Uurimissuunaks on erinevat sorti paberid ja erinevad kunstitehnikad sellel ning nahatehnikad. Ta on saanud Eesti muuseumide aastaauhinna (2017) „Aasta konserveerimistöö“ kategoorias.

Merily Paomets (1979) graduated from the Tartu Art College in 2004 in leather art. She works for the Art Museum of Estonia Foundation as a conservator of works of art on paper. Her research interests include different types of paper, various art techniques on paper and leatherwork techniques. She was awarded the Annual Award of Estonian Museums in the category “Conservation Project of the Year” in 2017.

Sirje Säär (1956) on lõpetanud 1988. aastal Eesti Riikliku Kunstiinstituudi graafika eriala. Töötab SA Eesti Kunstimuuseumis raamikonservaatorina. Uurimissuunaks on raamide konserveerimine. Ta on saanud Eesti muuseumide aastaauhinna (2017) „Aasta konserveerimistöö“ kategoorias.

Sirje Säär (1956) graduated from the Estonian State Art Institute in 1988 in graphic art. She works for the Art Museum of Estonia Foundation as a frame conservator. Her field of research is the conservation of picture frames. She was awarded the Annual Award of Estonian Museums in the category “Conservation Project of the Year” in 2017.

Varem ilmunud
Published before

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 1. Meistriteoste lummus. Koopia 19. sajandil. Koostaja Tiina-Mall Kreem. Kadrioru kunstimuuseum. Kevadkonverents 2006. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2007 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseums 1. Im Bann der Meisterwerke. Die Kopie im 19. Jahrhundert.** Herausgeberin Tiina-Mall Kreem. Kunstmuseum Kadriorg. Frühjahrstagung 2006. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2007.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 2. Vene valitsejate portreed. Koostaja Aleksandra Murre. Kadrioru kunstimuuseum. Kevadkonverents 2007. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2008 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 2. Portraits of Russian Tsars.** Editor Aleksandra Murre. Kadriorg Art Museum. Spring Conference 2007. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2008.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 3. Ühest sajandist teise. Kristjan ja Paul Raud. [Koostaja Mai Levin.] Kumu kunstimuuseum. Sügiskonverents 2006. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2008 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 3. From One Century to the Next. Kristjan and Paul Raud.** [Editor Mai Levin.] Kumu Art Museum. Autumn Conference 2006. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2008.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 4. Erinevad modernismid, erinevad avangardid. Keska- ja Ida-Euroopa kunstiprobleemid pärast Teist maailmasõda. Toimetaja Sirje Helme. Kumu kunstimuuseum. Sügiskonverents 2007. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2009 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 4. Different Modernisms, Different Avant-Gardes. Problems in Central and Eastern European Art after World War II.** Editor Sirje Helme. Kumu Art Museum. Autumn Conference 2007. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2009.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 5. Šveitsi maastikud Balti valgustusaja kunstis. Koostaja Kadi Polli. Kadrioru kunstimuuseum. Kevadkonverents 2008. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2009 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseums 5. Schweizer Landschaften in der baltischen Kunst.** Herausgeberin Kadi Polli. Kunstmuseum Kadriorg. Frühjahrstagung 2008. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2009.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 1 [6]. Balti biidermeier. Panoraame ja lähivaatlusi. Toimetajad Anu Allikvee, Tiina-Mall Kreem. Kadrioru kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2011 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 1[6]. Baltic Biedermeier. Panoramas and Introspections.** Editors Anu Allikvee, Tiina-Mall Kreem. Kadriorg Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2011.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 2 [7]. Tehniline kunstiajalugu – kunstiajaloo tehnikad? Koostaja Greta Koppel. Kadrioru kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2012 = **Proceedings of the Art. Museum of Estonia 2 [7]. Technical Art History – Technics of Art History?** Editor Greta Koppel. Kadriorg Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2012.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 3 [8]. Kunst ja reaalspoliitika. Koostaja Sirje Helme. Kumu kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2013 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 3 [8]. Art and Political Reality.** Editor Sirje Helme. Kumu Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2013.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 4 [9]. Naiskonstnik ja tema aeg. Koostaja Kersti Koll. Adamson-Ericu muuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2014 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 4 [9]. A Woman Artist and her time.** Editor Kersti Koll. Adamson-Eric Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2014.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 5 [10]. Kunstnik ja Kleio. Ajalugu kunstis 19. sajandil. Koostaja Tiina-Mall Kreem. Kadrioru kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2015 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 5 [10]. The Artist and Clio. History and Art in the 19th Century.** Editor Tiina-Mall Kreem. Kadriorg Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2015 = *Schriften des Estnischen Kunstmuseum 5 [10]. Der Künstler und Klio. Geschichte und Kunst im 19. Jahrhundert.* Herausgeberin Tiina-Mall Kreem. Kunstmuseum Kadriorg. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2015.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 6 [11]. Jagatud praktikad. Kunstiliikide põimumised sotsialistliku Ida-Euroopa kultuuris. Koostaja Anu Allas. Kumu kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2016 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 6 [11]. Shared Practices: the Intertwinement of the Arts in the Culture of Socialist Eastern Europe.** Editor Anu Allas. Kumu Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2016.

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 7 [12]. Natuuri rikkus. Loodusläheduse idee ja Düsseldorfis maalikoolkond. Koostaja Tiina Abel. Kumu kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2017 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseum 7 [12]. Der Reichtum der Natur. Die Idee der Naturnähe und die Düsseldorfer Malerschule.** Herausgeberin Tiina Abel. Kunstmuseum Kumu. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2017.